

Handläggare: Gunweig Högberg
Telefon: 08-508 20 505

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Funktionshinderinspektörernas årsrapport 2012 avseende verksamhetsåret 2011

Förvaltningens förslag till beslut

Redovisningen av funktionshinderinspektörernas årsrapport 2012 avseende verksamhetsåret 2011 godkänns.

Leif Sjöholm
Stadsdelsdirektör

Kristina Goldring
Beställarchef

Sammanfattning

För inspektörerna har barns rättigheter varit ett genomgående tema under året, vilket präglat granskningen av barn- och ungdomsboende enligt LSS 9§8. Av granskningsresultatet framgår att det inom myndighetsutövningen är ett utvecklingsområde att efterfråga och inkludera barns synpunkter i utredningar och uppföljningar. Av de utförare som Stockholms stad anlitar är endast c:a 10 % anslutna till Lagen om valfrihetssystem (LOV), vilket medför att brukarna har få alternativ att välja mellan. Den aktuella insatsen kan även ges som boende i familjehem, vilket är ett sällan använt alternativ i Stockholms stad. En enkätundersökning som inspektörerna genomfört visar att skälen till detta varierar och inspektörerna menar att frågan skulle kunna belysas ytterligare för att tillföra brukarna fler valmöjligheter. De barn som var aktuella i granskningsarbetet fick överlag ett gott och respektfullt bemötande. Kompetenskrav saknas dock för baspersonal, vilket får betydelse för kvaliteten i ett boende. Rutiner för lex Sara och brandsäkerhet behöver utvecklas och kunskaper om alternativ kommunikation stärkas i vissa verksamheter.

Inom funktionshinderområdet har barnperspektivet förstärkts genom tillägg till LSS-lagstiftningen avseende barns bästa och barnets möjligheter att få information och att framföra sina åsikter, vilket föranlett utbildningar och utveckling av utrednings- och informationsmaterial.

Förvaltningen kommer tydligare se över om boende i familjehem kan ses som ett alternativ när det gäller barn- och ungdomsboende enligt LSS 9§8. Förvaltningen kommer även att utveckla arbetsmetoderna med att uppmärksamma barnen på ett bättre sätt än hittills genom att utredningsverktyget DUR börjar tillämpas med start under hösten 2012. En metoddag där fokus kommer att vara hur barnperspektivet säkerställs vid utredningen kommer inom kort att genomföras för berörda handläggare.

Bakgrund

Verksamheten syftar till att säkra kvaliteten i stöd och service till personer med funktionsnedsättning.

Inspektörernas granskning ska ha ett generellt brukarperspektiv och vara ett komplement till annan uppföljning.

De huvudsakliga arbetsuppgifterna är att inspektörerna ska granska beställarfunktionen och utförare inom staden, oberoende av nämnd, samt sådana privata utförare som staden har avtal med. Granskningen omfattar den verksamhet som bedrivs för personer med funktionsnedsättning som får insatser enligt socialtjänstlagen och/eller enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Missförhållanden ska omedelbart anmälas till den ansvariga nämnden.

Det är även av stor betydelse för inspektörernas arbete att ha nära kontakter med de lokala intresseorganisationerna då dessa utgör en viktig länk till brukarna i Stockholms stad.

Ärendet

Barns rättigheter har varit ett genomgående tema för den granskning av barn- och ungdomsboende som inspektörerna slutfört under 2011. Cirka 100 barn/ungdomar i Stockholms stad var under perioden beviljade insatsen och inspektörerna har genom granskningen kommit i kontakt med mer än en tredjedel av dem.

När granskningen inleddes anlätades ca 40 anordnare, varav fyra under den aktuella perioden var anslutna till LOV. Sedan 2011-10-01 har ytterligare en utförare anslutit sig.

Inspektörerna menar att familjehem kan ses som ett alternativ för att skapa större förutsättningar för de enskilda barnen att *leva som andra*, vilket betonas i LSS § 5.

För att säkerställa kvaliteten i familjehemmen är det nödvändigt att ge anpassad utbildning och adekvat stöd, där såväl socialtjänst som habilitering och övriga insatser från landstinget kan behövas.

Det går i huvudsak att urskilja tre grupper av barn och ungdomar som bor i bostäder med särskild service: Barn och ungdomar med ett mycket omfattande behov av stöd- och omvårdnadsinsatser under dygnets alla timmar, barn och ungdomar med en funktionsnedsättning som leder till ett utagerande beteende samt barn och ungdomar som går i skolan på annan ort.

Granskningsresultaten visar att de berörda barnen och ungdomarna får ett gott och respektfullt bemötande, vilket även bekräftats genom diskussion i fokusgrupp och enkät till vårdnadshavare.

Funktionshinderinspektörerna lyfter i rapporten fram att personalens kompetens och arbetsmetodik har en avgörande betydelse för kvaliteten i boendet. I dagsläget saknas kompetenskrav för baspersonal, vilket inspektörerna ser som angeläget att diskutera vidare. Vikten av att inom myndighetsutövningen utveckla möjligheter till delaktighet för barn och ungdomar genom att tydliggöra rutiner för såväl utformning av utredningar som former för uppföljning av insatser lyfts också fram.

Sammantaget kan sägas att rutiner behöver utvecklas för olika former för kontakt med barn, tydlig utredningsmodell med bedömningsfunktion, täta och strukturerade uppföljningar samt planering inför framtiden t. ex med hjälp av *individuell plan*.

Av den dokumentation som inspektörerna tog del av framgick inte klart om behov av aktuell insats hade kunnat tillgodoses på annat sätt. Den mångfacetterade situation som föräldrar till barn med funktionsnedsättning befinner sig i, kan skapa olika behov av samtals- och stödkontakter, vilket inte ryms inom ramarna för myndighetsutövningen. Inspektörerna menar att utvecklingen av anhörigstöd inom funktionshinderområdet kan komma att fylla en viktig funktion för dessa föräldrar.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom beställaravdelningen för äldre, funktionsnedsatta och socialpsykiatri i samverkan med avdelningen för egen regi. Ärendet behandlas i rådet för funktionshinderfrågor 2012-05-21 och i beställaravdelningens samverkansgrupp 2012-05-02.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen delar funktionshinderinspektörernas synpunkter på utvecklingsområden men vissa åtgärder, till exempel utförarnas anslutning till

LOV, behöver lösas övergripande och inte av den enskilda stadsdelsförvaltningen. Förvaltningen har tidigare till socialförvaltningen påtalat att ett utökat behov av barn- och ungdomsboende enligt LSS 9§8 finns.

Förvaltningen kommer tydligare se över om boende i familjehem kan ses som ett alternativ när det gäller barn- och ungdomsboende enligt LSS 9§8. Förvaltningen kommer även att utveckla arbetsmetoderna med att uppmärksamma barnen på ett bättre sätt än hittills genom att utredningsverktyget DUR börjar tillämpas med start under hösten 2012. En metoddag där fokus kommer att vara hur barnperspektivet säkerställs vid utredningen kommer inom kort att genomföras för berörda handläggare.

Bilaga

Funktionshinderinspektörernas årsrapport 2012.